

Circular Economy Act måste skapa en marknad för återvunnet material

Cirkularitet lyfts allt oftare fram som en nyckel till Europas klimatomställning. Men om EU menar allvar med den cirkulära ekonomin måste återvunnet material bli en konkurrenskraftig råvara. Annars riskerar både investeringar, innovation och klimatomställning att stanna av.

När EU-kommissionen i höst presenterar sitt förslag till Circular Economy Act finns en möjlighet att ta ett avgörande steg för Europas konkurrenskraft och klimatmål. Men då krävs att lagstiftningen fokuserar på en fråga som ofta hamnar i skymundan: den ekonomiska lönsamheten för återvunnet material.

I dag råder en paradox på den europeiska marknaden. Samtidigt som svenska och europeiska politiker efterfrågar en ökad cirkulär omställning är det i många fall billigare att använda primära, fossila råvaror jämfört med återvunnet material. Resultatet blir att återvinningsföretag har svårt att konkurrera, trots att deras verksamhet bidrar till minskade utsläpp, minskad påverkan på biologisk mångfald och ökad försörjningstrygghet.

Utvecklingen inom plaståtervinningen är ett tydligt exempel. Europeiska återvinnare pressas hårt av billig fossil plast från länder utanför EU, inte minst från Kina. Flera återvinningsföretag har redan gått i konkurs och fler riskerar att följa efter. När återvunnet material inte kan konkurrera på lika villkor undergrävs hela den cirkulära ekonomins affärsmodell. Detta är inte bara ett problem för återvinningsbranschen. Det är ett problem för hela Europas industri.

För att återvinningsföretag ska investera i nya och mer avancerade anläggningar krävs långsiktiga spelregler och en säker efterfrågan. Inga företag investerar hundratals miljoner i ny teknik om det saknas kunder som är beredda att köpa produkterna. När marknaden premierar billigare fossila råvaror uteblir investeringarna i den infrastruktur som krävs för att skapa en cirkulär ekonomi.

Konsekvenserna riskerar att bli kännbara långt utanför återvinningssektorn.

Fordonsindustrin behöver tillgång till återvunna metaller, plast och batterimaterial för att klara av sina egna hållbarhetsåtaganden, samhällets elektrifiering och kommande europeiska krav, bland annat inom regelverket för uttjänta fordon. Samtidigt behöver livsmedelsindustrin återvunnet material för att uppfylla EU:s krav på återvunnet innehåll i förpackningar. Om Europas återvinningskapacitet försvagas riskerar även dessa branscher att få svårare att klara av sina produktionskedjor.

Därför måste Circular Economy Act innehålla åtgärder som stärker efterfrågan på återvunnet material och skapar långsiktiga marknadsförutsättningar. Ett viktigt verktyg är krav på ökad inblandning av återvunnet material i nya produkter. Ett annat är utvecklade producentansvar där avgifter differentieras utifrån produkters cirkularitet genom så

kallad ekomodulering. Sådana styrmedel kan bidra till att skapa den stabila efterfrågan som krävs för att återvinnare ska våga investera.

Samtidigt får den cirkulära ekonomin inte behandlas som ett separat politikområde. För att få full effekt måste Circular Economy Act samordnas med annan relevant EU-lagstiftning. Kommissionens nya förslag till Industrial Accelerator Act är ett exempel där återvinning bör erkännas som en strategisk sektor. Genom att ersätta primära råvaror med återvunnet material kan industrins klimatutsläpp minska betydligt, särskilt inom materialintensiva sektorer som stål-, plast- och fordonsindustrin.

Även den kommande översynen av EU:s upphandlingsdirektiv blir avgörande. Offentlig upphandling kan spela en viktig roll för att skapa efterfrågan på återvunna material. Krav på låg klimatpåverkan bör därför utformas så att de också premierar användningen av återvunnet innehåll.

Europa behöver en cirkulär ekonomi som fungerar i praktiken, inte bara i teorin. Om vi vill att återvinningsföretag ska investera, växa och leverera de material som industrins klimatomställning kräver måste det finnas en fungerande marknad för återvunna råvaror.

Circular Economy Act bör därför inte bara handla om avfall eller resurseffektivitet. Den måste handla om att skapa de ekonomiska förutsättningar som gör cirkularitet möjlig.

Ellen Einebrant

VD, Återvinningsindustrierna